

ועוד סיפורים בין אביב לענו

מאת: יוסף שה-לבן

מעיד נער הרועים הערבי :
"השגתיו באחד הערוצים : תחילה נב-
הלנו ... אחר-כך ירדה עלינו שתיקה
כמו צל. מסביב היה ישימון של גבעות
וקוצים. ואנו עמדנו זה מול זה — שני
ילדים שותקים ועצובים. ואז הגיש לי
את השי היחידי, שי של עוני. שהיה
בידיו : מקל-הרועים שלו, הנבוט ; הושיט
לי את הנבוט ביד שחורה, רועדת". (עבד
— נער-הרועים).

חמלה עמוקה שבעתיים ממלאה את
לב הנער, בראותו את הנער היהודי,
ידוע-העוני ועלוב-החיים, שנתפס ע"י
ילדי הכיתה, לאחר שגנב את הכסף מה-
קופסא הכחולה : עמד יחידי, רצוף וש-
בור—ושתק, כאילו לא אליו צעקו ; פת-
אום פתח את עיניו, הרחיב אישונים ...
ואמר : "אין כבר כסף, הלך הכסף". הוא
לא שב עוד לביה"ס. ראינו אותו באחד
הימים ... הוא דחף עגלה זר-אופנית
עמוסה ארגזים ואביו הנבל, השיכור,
המר אחריו בצעקות צרודות "גנב קטן".
הנער שלפנינו מאוהב בכפרו, בברושי
ובאורניו, במחסוף רגביו ובביכורי שתי-
ליו ; בכל רכס וגבעה, שהשתרע עליהם
אותו יש, שנוצר בתום עמלן החרושי של

יש גילוי יתר בסיפוריו הקצרים והמלור-
טשים של נתן יונתן : התערטלות זו
של הנפש עשויה, אולי, לפגום ביצירה,
שהכיסוי יפה לה מהגילוי, אלא שהלי-
בוב הוא המעדן גם את העורטול.

סערות הנעורים, זהב החלומות, ההע-
פלה אל הפסגות — כל אלה היו בשכבר
הימים, ועכשיו הועם בארגמן, שהזהיב
את אופק חייו של המחבר, ובמקומו —
שקט, ענווה, סליחה על הזדון של האל,
צידוק הדין. בתום נפשו זוהר ובניב
שקוף סח כאן נתן יונתן על עולמו הפ-
נימי בימי ילדותו ונעוריו, על ההרגשות
של נער ישראלי, הנובעים מגלוי היופי
בנוף הטבעי ובנוף האנושי שמסביב לו,
ומתעב לגילוי הכיעור, שניתקל הוא
בהם.

העצבת היתה נסוכה בנפשו של הנער
המתואר לפנינו : עם זאת נצנצו בנפשו
לעתים מזומנות גם זהרורי אחווה ורי-
עות וגיל-חיים. עמוקים הם הרחמים,
השוטפים את נפש הנער, עם היפרדו,
בעל-כורחו, בימי הדמים, מרעו הטוב,

* ועוד סיפורים בין אביב לענו מאת נתן יונתן,
ספרית פועלים ת"א.

הכפיים, ובעצם הימים של חרדה ומגור, ומתוך איזה ניחוש, המתנבא ליחיד, שי-חול באותה הפינה הנפלאה לאין גבול. בסיפורים שבספר המחבר הוא שלי-חו הנאמן של ציבור העמלים, הדבקים, כמו הנער, בתפארת ביתם הכפרי ומר-צאים בו, כבחיק רחום של אם, מפלט מאושר ורוגע ;

"אייר הביט אל עדנה, אח"כ אל אבא ואמא, וראה שהמים נוזלים על פניהם, ואין לדעת — אם הוא גשם או דמעות ; עלה בו עצב על עוניים הרב, ועמו שמי-חה עמוקה, כי הם כולם עומדים יחד וחוגגים. אז נשא את נרו אל נוכח החלון, והוסיף לשיר את ברכת הנרות של שוכ-ני-הצריפים : "כמו כוכב האירי נא / של-הבת ענוגה / גם בצריפים תהיה רינה / בחג החנוכה." ("נר עניים").

ניתנה בסיפורים האלה האמהות כח-וויה הנפשית העמוקה ביותר של האישה, כמקור עדנה ונועם, כמזמור לבריאה. האם בכפר העברי בארצנו ממזגת את כל הווייתה בהוויית ילדיה והם נס חייה. יסומן עוד הסיפור "ספר ראשון", המ-

תאר את הרטט הנפשי של הילד, בהיתק-לו בסיפור מתוך האפוס הפיני — "קא-לוולה" : "לא ספר-לימוד, שמעתיקים" ממנו פסוק-עונשין, ולא ספר שעשועים של יום הולדת, אלא ספר מלא רזים כיער, ויש בו מלים יפות וישנות." כן נפתח לבו של הנער לעולמה של הספ-רות היפה, שהפך לעולמו הפנימי, עם התבגרו.

הספר שלפנינו הוא רב משקל בהבעתו האמנותית, בציורים החיוניים של הנוף ושל ההווי, בלשונו הרצופה דימויים וה-שאלות פיוטיים ובעיצוב דמות הנער וד-מויות האב והאם ודמויות-למכביר של הילדים והמבוגרים, שהתרשם מהם המ-חבר בימי נעוריו.

אכן הסיפורים הם רבי-עניין גם משום כוחם המחנך : הם מדריכים את הקורא הצעיר לקירבת נפש לשכוחי חסד, לני-דחים ולנותנים בצל השיכחה, לכל אלה שמנע מהם הגורל קצת אושר בחייהם. הסיפורים מקרבים את הקורא הצעיר לשמירת אמונם לאנשי התום ובאדמה, לבני מושבות, מושבי-עובדים וקיבוצים.